

מבוא

בספר שלפניכם נקבצו ובאו שמות הרבנים, הדיינים ומורי הצדק בקהילות היהודיות בלטיביא, במשך תקופה בת כ-200 שנה - ה'ת"ק-ה'ת"ש - ויותר, ופרטיהם הביוגרפיים.

פרקי הספר בנויים על פי שמות המקומות בהם כיהנו, ומסודרים על פי סדר האל"ף-בי"ת. השמות נכתבו כאן בעברית, ובשתי צורות - בתחילה כפי שהמקום נקרא כיום ואחר כך כפי שנקרא בעבר¹. בכל פרק מופיעה רשימת הרבנים לפי סדר כרונולוגי, ככל שעלה בידי לברר, והיא כוללת פרטים ביוגרפיים רבים, כמו: תקופת כהונתם במקום, ספרים שחיברו, צילום שער אחד מספריהם, חתימותיהם וחתימותיהם², הקדשות, צילומי מצבותיהם³ ועוד⁴.

כולי תקווה שבספר זה הצלחתי להעמיד יד ושם לרבנים הדגולים, עיני העדה, שעל רבים מהם כמעט לא ידוע דבר. במיוחד יש בכך הנצחה ליהדות לטיביא בת מאות השנים, שהיתה קהילה לשם ולתפארת.

בסוף הספר מופיע מפתח שמות אנשים ומקומות.

.

דגש מיוחד שמתי על הצד החסידי של חלק מהרבנים וכן על אזכוריהם בספרי רבותינו נשיאי חב"ד. יש לציין כי בחלק מערי ועיירות לטיביא היוו החסידים ובתי התפילה שלהם רוב מיהודי המקום. ביניהן היו גם ערים שבהן התגוררו חסידים עוד מימי מורנו הבעל שם טוב (כמצויין בפנים).

לחסידות חב"ד קשר מיוחד לעיר ריגא, בירת לטיביא:

בתחילת שנת תרפ"ח נאלץ כ"ק אדמו"ר רבי יוסף יצחק שניאורסאהן זי"ע מליובאוויטש, האדמו"ר השישי לבית חב"ד, להגר מרוסיה הסובייטית, ואז זכתה

1. כמו כן, בשולי העמוד הראשון של כל עיר מופיע הכתיב של שמות המקומות בצורות שונות, כפי שהוא מופיע בספרים ועיתונים שונים. לעתים שינוי הכתיב יכול בקלות להטעות ולקשר מקום מסוים עם מקום אחר, ומה גם שבספרי השו"ת של הרבנים נכתבו לעתים השמות בצורות שונות. לכן למניעת טעויות וכדי להקל על המעיין צוינו בשולי הגליון צורות הכתיב השונות.

2. החתימות שבספר זה הן בלשון הקודש בלבד. בספר לטביה בתי כנסת ורבנים באו חתימות רבות בלועזית וכן חותמות שונות שלא באו כאן.

3. כולל פיענוח הכתוב עליהן, כשהוא קשה לקריאה.

4. לעתים צויין גם שם חותנו של הרב, במקרה שהיה גם הוא "כלי קודש", רב או שו"ב וכיוצא בזה.

קהילת ריגא להיות לו לאכסניה במשך כשש שנים - עד קיץ תרצ"ג שאז היגר לפולין. גם בשנים הבאות ביקר בריגא מספר פעמים.

במיוחד יש לציין שבשנת תרצ"ג הפך הרבי לאזרח מדינת לטביא, ובעקבות זאת ניצלו חייו וחיי בני משפחתו: בתחילת מלחמת העולם השנייה, בחורף שנת ת"ש, הצליחו הרבי ובני משפחתו להיחלץ מוורשא הבווערת, עקב היותו אזרח חו"ל. הרבי הגיע מוורשא לריגא ביום ה טבת ת"ש ושהה בה כחודשיים וחצי, עד כ"ד אדר א, אז היגר לארצות הברית.

.

פי מלא שבח והודיה לה' יתברך על שזכיתי עם זוגתי הרבנית רבקה ובני ביתנו שיחיו בזכות הנפלאה להיות שלוחי כ"ק אדמו"ר זי"ע מליובאוויטש לריגא, לטביא, מאז חורף תשנ"ב, ולפעול כאן בהפצת היהדות ומעיינות החסידות חרף כל הקשיים. כולי תפילה שנזכה להמשיך לקדש שם שמים, להאהיב את שמו יתברך על אחינו בני ישראל תושבי המקום ולהשיבם למקור חוצבם. תקוותי שבהופעת ספר זה הנני מוסיף עוד נדבך בבניית הקשר של בני ישראל לאבינו שבשמים.

שלמי תודה לבתי חי' מושקא תחי' קרמר על עזרתה הרבה בסבלנות אין קץ בעריכת הספר.

הרב מרדכי גלזמן
ריגא

כ"ו אלול תש"פ

מקורות:

פרטי המידע הרבים שבספר לוקטו אחד אחד ממקורות רבים מתוך הספרות הקיימת כיום על הקהילות היהודיות בלטביא.

ביניהם ראויים במיוחד לציון:

בראש ובראשונה - ספריו של הרב לוי אווסינסקי הי"ד: תולדות ישיבת היהודים בקורלאנד (פיעטרקוב תרס"ח). הוצאה שניה עם מעט הוספות ותיקונים, ווילנא תרע"ב). די געשיכטע פון די אידן אין לעטלאנד (ריגא 1928), בהוצאה זו הוסיף הרב המחבר הוספות ותיקונים רבים.

בספרים אלו עשה הרב אווסינסקי עבודה נפלאה בהציבו יד ושם לרבני לטביא, ומהם שאבתי מלוא חופניים. אמנם, עם הגישה המתאפשרת כיום לרשת המקוונת ולעיתוני התקופה, מצאתי חומר רב על אודות רבנים אלו, בתוספת מרובה על העיקר וכך גם תיקונים רבים בתאריכים ופרטים שונים. יש גם לציין שעל אף שספרו האחרון נקרא "די געשיכטע פון די אידן אין לעטלאנד" (תולדות היהודים בלטביא), הרי שלמעשה הוא כולל שמות רבנים מ-25 ערים ועיירות בלבד, לעומת הספר שלפניו הכולל את פרטיהם של רבנים מ-61 מקומות.

יהדות לטביה - ספר זכרון (תל אביב תשי"ג). בספר מופיעים גם מעט פרטים ביוגרפיים של רבני מספר קהילות (בחלקם נעתקו מספרי הרב אווסינסקי). בסוף הספר, בפרק "רבנים ואישי תורה שנספו בשואה", מופיע מידע רב על רבני הדור האחרון. השתמשתי גם בתמונות המופיעות שם.

לטביה בתי כנסת ורבנים 1918-1940 (ריגא תשס"ה). בספר זה נעשתה עבודה רבה וחשובה בליקוט מידע על בתי הכנסת והרבנים בזמן שבין מלחמת העולם הראשונה לשניה, על פי ארכיונים ומקורות ממשלתיים. אמנם יש לציין שבמקרים רבים כבר שימשו הרבנים בתפקידם בפועל טרם שאושרו על ידי הרשויות (כמצוין להלן בפנים).

פנקס הקהילות - לאטביה ואסטוניה (ירושלים תשמ"ח). כעין אנציקלופדיה לחיי הקהילות בלטביא, כולל מבט לחיים הרוחניים של הקהילה. ספר זה מוסיף פרטים לא ידועים על הרבנים, ובמקרים מסוימים שמות הרבנים שהוזכרו בספר זה לא מופיעים במקורות אחרים.

מגילת יוחסין - יחס אבות. קורות המשפחות: דון יחיא, ציוני, אייזנשטט, זליגמן, רבינסון, לוין ואחרות, כשלושים במספר, על רקע חיי הקהילות בלטביא במאתיים השנים האחרונות.

הספר אבד בימי חורבן קהילת לודזא (לוצין) בשנות השואה ולא נשאר ממנו מלבד כמה גליונות דפוס, חלק קטן של הספר, שמחברו שלח לבני ביתו בארץ ישראל לפני הדפסת הספר בשלמותו. הספר מכיל מידע חשוב על פי פנקסים עתיקים, ספרים, כתבי עת ומפי השמועה (תחת ידי נמצא עד עמ' 48 בלבד).

חלק חשוב מהביוגרפיה של רבני דווינסק מקורו במבוא המצויין של הר"ר יהושע מונדשיין ז"ל לשו"ת זכר יהודה (הוצאת מכון אהלי שם תשנ"א).

.

השתדלתי לציין בערכו של כל רב את המקורות לביוגרפיה שלו (הובאו לאורך הערך, כשהמקורות הכלליים בדרך כלל בסופו). במקומות שהדבר לא צויין, בדרך כלל המקור הוא מהספר די געשיכטע פון די אידן אין לעטלאנד (כאשר היה צורך לציין מספר פעמים לספר זה בכל פרק, נכתב בקיצור: די געשיכטע. כך גם ביחס לספר יידישע שטעטלעך און דארפישע ישובים אין ליטע ביז 1918, שלעתים נכתב בקיצור: יידישע שטעט).

כמו כן, כאמור, שמות מקומות רבים נכתבו בספר על פי הכתיב המקובל בספרי השו"ת של הרבנים, וכך גם לענין סיומת השמות, כמו: ריגא, קובנא, סלבודקא ועוד. בכמה מהפרקים הובאו בסוף הפרק (לאחר חציצה על ידי סימון) שמות נוספים שהוזכרו במקורות מסוימים, אבל אין ודאות ששימשו כרבנים וכדומה.

.

הבהרת מושגים:

קורלאנד - מחוז היסטורי הנמצא בתחומי מדינת לטביא כיום.

ליפלאנד - מחוז המחולק כיום בין לטביא ואסטוניה.

לאטגאלע, זעמגאלע - אזורים שונים בלטביא.

נפה - אזור גאוגרפי במדינה המשמש כיחידת חלוקה מנהלית.

ספרי הרישום - ספרי המעטריק: רישום לידות, פטירות ונישואין בקהילות לטביא.

ארכיון - הארכיון הממשלתי בריגא.

פרנומרנטן - רשימות שנדפסו בספרים בהן מפורטים שמות אנשים ששילמו מראש לקבל את ספרי המחבר לכשיצאו לאור.

חשומ"ד - חסר שנת ומקום דפוס.

תוכן עניינים

אילוקסט

1

הר"ר משה אברהם בן הר"ר נחמיה מאלין - 1 / הר"ר בייניש קראן בן הר"ר חיים וויילער
- 1 / הר"ר אלימלך בן הר"ר אריה ליב ואונש - 2 / הר"ר בנימין פוטרמן - 2 / הר"ר
מרדכי בן הר"ר אליהו מרגליות - 2 / הר"ר אברהם בן הר"ר אריה ליב שלוסברג - 3

אאוצע / אלט אויץ

4

הר"ר אברהם אבא בן הר"ר שאול הכהן רבינוביץ - 4 / הר"ר לוי בן הר"ר דובער יונה
אאוצינסקי - 4 / הר"ר יצחק יעקב בן הר"ר שאול עוזר שבלוביץ' - 5 / הר"ר יהודה ליב
פיסצקי - 7

אייזפוטע / האזנפוט

8

הר"ר אהרן בן הר"ר יוסף אהרן הלוי הורוויץ - 8 / הר"ר יוסף שלמה בן הר"ר מנחם
מענדל - 9 / הר"ר יחיאל מיכל בן הר"ר אריה - 9 / הר"ר יצחק. - 10 / הר"ר משה
יהושע זעליג בן הר"ר מנחם מענדל הכהן - 10 / הר"ר יוסף כלב בן הר"ר משה - 10 /
הר"ר יצחק זאב בן הר"ר יהושע ארונוביץ - 11 / הר"ר אברהם בן הר"ר יחיאל העליר
- 11 / הר"ר צבי הירש בן הר"ר אהרן נורוק - 11 / הר"ר יוסף בן הר"ר שאול רבינוביץ
- 11 / הר"ר משה בן הר"ר יצחק יעקבסון - 12 / הר"ר אליעזר זאב בן הר"ר אברהם צבי
שיץ - 13 / הר"ר חיים זלמן צבי בן הר"ר מנחם מענדל שרל - 13

אלוקסנה / מארינבורג

16

הר"ר יוסף בן הר"ר דוד נח קובנט - 16

אקניסטה

17

הר"ר נתן נטע בן הר"ר ברוך אפריימוביץ' - 17 / הר"ר יעקב שפטלוביץ' - 17

באוסק

19

הר"ר מרדכי רבינר בן הר"ר אברהם - 19 / הר"ר אהרן בן הר"ר אלחנן עלקאן - 19 /
הר"ר יעקב בן הר"ר יהודה בנדטמן - 19 / הר"ר מרדכי בן הר"ר יוסף אליאשברג - 21
/ הר"ר יחזקאל בן הר"ר הלל אריה ליב ליבשיץ (ליבשיטץ) - 22 / הר"ר אברהם יצחק

בן הר"ר שלמה זלמן הכהן קוק - 23 / הר"ר חיים יצחק בן הר"ר חנוך זונדל הכהן בלונך
- 24 / הר"ר משה שלום בן הר"ר שלמה איסר סטול - 25

מוצי"ם:

הר"ר אברהם - 27 / הר"ר אליעזר בן הר"ר אליהו - 27 / הר"ר יקותיאל בן הר"ר יעקב
הלוי אפרימזון - 27 / הר"ר דוד בן הר"ר משה שלום סטול - 27 / הר"ר שלמה מנחם
מענדל פרידמן (ראם), בן הר"ר משה יפה - 28 / ר' יודל אהרן לעויןשטיין - 28

29 באלווי / באלאווסק

הר"ר דוד נח בן הר"ר משה אליהו קובנט - 29

32 בורובקה / אנטונופול

הר"ר אהרן שכנא בן הר"ר שלמה יהודה ליב פלצינסקי - 32

33 בלטינובה

הר"ר דוד נח בן הר"ר משה אליהו קובנט - 33 / הר"ר שלמה יצחק באשקין - 33

34 גוסטיני / דאנקרה / גלזמנקה

הר"ר ישראל בן הר"ר אביגדור ריבלין - 34 / הר"ר שלום אליהו דובער בן הר"ר מיכאל
יעקב זליגמן - 35 / הר"ר יחיאל בן הר"ר אורי ליפמן הכהן פרידמן - 35 / הר"ר ישעיהו
חנוך בן הר"ר אלכסנדר זוסמן הכהן ברכמן (ברכהן) - 37

40 גרובין

הר"ר העשל - 40 / הר"ר זאב וואלף בן הר"ר ראובן רובינסון - 40 / הר"ר חיים מאיר בן
הר"ר יוסף הלוי גרין - 40 / הר"ר ירחמיאל בן הר"ר אברהם יהודה ליב בנימינסון - 41
/ הר"ר יהודה ליב פרידברג - 42

43 גריווא

הר"ר מיכאל יעקב בן הר"ר ישראל זליגמן - 43 / הר"ר חיים דוד בן הר"ר מיכאל יעקב
זליגמן - 43 / הר"ר זרח בן הר"ר אבא דוד - 44 / הר"ר אליהו אהרן בן הר"ר אריה ליב
הלוי מינץ - 44 / הר"ר ישכר בער רבינוביץ - 44 / הר"ר יהושע חיים בן הר"ר משה
באסאוו - 44 / הר"ר ברוך זאב מינקין - 45 / הר"ר דוב אריה בן הר"ר נחום אולשבנג
- 45 / הר"ר אבא דוד בן הר"ר יהודה גולדפיינ - 45 / הר"ר קלמן צבי בן הר"ר אריה
ליב פורת - 48 / הר"ר ישראל אריה ליב בן הר"ר שלום הכהן שפיץ - 49 / הר"ר בער
אייפיר - 51

הר"ר יקותיאל ליב בן הר"ר יעקב עליאן - 53 / הר"ר יעקב בן הר"ר צבי אריה סמרגון
- 54

דאגאאופילס / דווינסק / דינאבורג

56

הר"ר שלמה זלמן בן הר"ר שמואל כ"ץ - 56 / הר"ר יהודה בן הר"ר ישראל מקלווריעא
- 56 / הר"ר יהודה ליב בן הר"ר שלמה זלקינד - 57 / הר"ר פייבוש (פייביל) רפפורט
- 59 / הר"ר אריה ליב זיוואו בן הר"ר אליעזר - 59 / הר"ר אהרן שאול זעליג מאירוב
בן הר"ר מאיר שלום הכהן גוריון - 61 / הר"ר ראובן בן הר"ר אברהם הלוי לוי - 62 /
הר"ר מאיר שמחה בן הר"ר שמשון קלונמוס (קלמן) הכהן - 63 / הר"ר יוסף (בנציון)
בן הר"ר אפרים פישל ראזין (רוזין) - 64 / הר"ר אלחנן בן הר"ר אהרן יהודא ליב כהן -
69 / הר"ר ישראל אלטר בן הר"ר יהודה הירש ספרן פוקס - 72 / הר"ר בנימין יונתן בן
הר"ר אלחנן כהן - 73

דיינים, מוצי"ם ורבני בתי כנסת:

הר"ר אליהו בן הר"ר יעקב רישר מוילנא - 75 / הר"ר אברהם ישכר בן הר"ר אריה
ליב רצקר - 75 / הר"ר אברהם דון יחיא בן הר"ר מנחם מן - 76 / הר"ר פנחס
וויגודצקי - 76 / הר"ר שלמה בן הר"ר חיים ווילער - 76 / הר"ר שניאור זלמן דובער
בן הר"ר שלמה אברהם אנושיסקי - 77 / הר"ר בן ציון בן הר"ר יוסף אשכנזי - 79
/ הר"ר ברוך מרדכי - 79 / הר"ר משה בן הר"ר יהודה ליב הכהן קרליץ - 79 /
הר"ר מאיר שלום בן הר"ר יהודה ליב הכהן קרליץ - 79 / הר"ר יעקב אליעזר בן
הר"ר יהודה הלוי סג"ל - 80 / הר"ר קלונמוס קלמן בן הר"ר ראובן הלוי לוי - 80
/ הר"ר ש' זלמן דובער בן הר"ר חיים נח זעלדין - 80 / הר"ר קלמן ליפמן (ליפא) בן
הר"ר יעקב רוצקין (רוצ'קו) - 81 / הר"ר אבא דוד בן הר"ר יהודה גולדפיינ - 81 / הר"ר
משה דוד בן הר"ר אליעזר יעקב הכהן גרודסקי - 82 / הר"ר שלמה יהודה ליב בן הר"ר
משה מעשל פלצינסקי - 83 / הר"ר שפטיל רוזנהולץ - 83 / הר"ר אליעזר בן הר"ר
אברהם גולדשמיט - 84 / הר"ר ליפמן - 85 / הר"ר וועלוול דיין - 85 / הר"ר שמחה ליב
בן הר"ר משה יוסף גאלשעווסקי - 86 / הר"ר יהושע בן הר"ר (אברהם) ליב ארש - 86
/ הר"ר חיים צבי בן הר"ר אריה ליב זוכביצקי - 87 / הר"ר ברוך שלום בן הר"ר חיים
דובער טריינין - 87 / הר"ר נתן נטע בן הר"ר ברוך אפריימוביץ' - 88

רבנים מטעם הממשלה:

הר"ר שמואל גרשוני בן הר"ר משה יהודה ליב - 89 / ד"ר יעקב הרץ בן ר' צמח רבינוביץ
- 89 / הר"ר צבי בן ר' דוד רטנר - 89

דובלה / דאבלען

92

הר"ר חיים בן הר"ר צבי אברהם וולפרט - 92 / הר"ר אייזיק בן הר"ר ג' לעוונסון
(לעווענשאהן) - 92 / הר"ר שמואל אביגדור בן הר"ר אבא אברמסון - 92 / הר"ר

יקותיאל זלמן בן הר"ר אהרן צבי הירש הלוי לויטס - 93 / הר"ר ראובן בן הר"ר לוי
אוצינסקי - 94 / הר"ר ישראל שמואל בן הר"ר לוי אוצינסקי - 94

דובולטי / דובעלן 96

הר"ר ירוחם פישל בן הר"ר אליעזר הילמן - 96 / הר"ר לוי בן הר"ר צבי הירש
ליכטנשטיין - 96

ואינודה 98

הר"ר אברהם בן הר"ר אליעזר זאב שיץ - 98

ואלמיירה / וואלמאר 99

הר"ר אלי' איליאן - 99 / הרב שלמה זלמן מוריין - 99 / הר"ר יעקב גרובין - 100

ואלקה 101

הר"ר אליעזר בן הר"ר שרגא יצחק הכהן פינקוביץ - 101 / הר"ר משה דוד בן הר"ר
שמואל מסליאנסקי - 101

ווארקליאני 104

הר"ר אהרן זעליג בן הר"ר נפתלי ציוני - 104 / הר"ר שלמה צבי שפירא - 104 / הר"ר
משה אהרן בן הר"ר יעקב רבינוביץ - 104 / הר"ר אברהם דוב בן הר"ר משה גבאי - 105
/ הר"ר אליעזר יעקב בן הר"ר משה דוד הכהן גרודסקי - 105

ויסיטה / וועסען 108

הר"ר אהרן בן הר"ר משה שלום סטול - 108

ווילאני 109

הר"ר צבי הירש בן הר"ר אברהם ימיני - 109 / הר"ר אהרן שכנא בן הר"ר שלמה יהודה
ליב פלצינסקי - 109

וילאקה / מארינהויז 111

הר"ר משה דוד גולנדסקי - 111 / הר"ר בן ציון בן הר"ר אליעזר דון יחייא - 111 / הר"ר
ישראל יעקב בן הר"ר דניאל צ'רניאק - 111

וישקי 113

הר"ר משה מעשל בן הר"ר יעקב פלצינסקי - 113 / הר"ר שלמה יהודה ליב בן הר"ר

משה מעשל פלצינסקי - 113 / הר"ר יעקב מאיר בן הר"ר שלמה יהודה ליב פלצינסקי

- 114

ולדמרפילס / ססמאקן 115

הר"ר מנחם נחום - 115 / הר"ר אריה ליב רצקר בן הר"ר אליעזר - 115 / הר"ר חיים. - 115 / הר"ר משה יצחק רעוועל (רעוויל) בן הר"ר משולם זלמן הלוי - 115 / הר"ר משה בן הר"ר רפאל לרנבלט - 118 / הר"ר יקותיאל בן הר"ר יעקב הלוי אפרימזון - 118 / הר"ר אברהם שמואל בן הר"ר נפתלי דוביצקי - 118 / הר"ר אברהם שמואל בן הר"ר משה אהרן לבנברג - 119 / הר"ר אלחנן זאב בן הר"ר אברהם בנימין טייץ - 120 / הר"ר אברהם אריה ליב בן הר"ר בן ציון לוויס - 121

ונטספילס / ווינדוי 122

הר"ר אליהו בן הר"ר דוד יחזקאל יעקובסון - 122 / הר"ר מרדכי אורי' בן הר"ר אהרן סמונוב - 122 / הר"ר דוד בן הר"ר מרדכי רגנשברג - 123 / הר"ר דוב בער זאב וואלף בן הר"ר חיים ליבשיץ (ליבשיטץ) - 123 / הר"ר בנימין בן הר"ר שלמה זלמן מארקווע - 123 / הר"ר יהושע פאלק בן הר"ר שמעון הלוי הורוויץ - 124 / הר"ר אפרים בן הר"ר גרשון מענדל סמונוב - 124 / הר"ר ראובן בן הר"ר יעקב דוד רובינשטיין - 127 / הר"ר הירש בנימין רבינר - 127

זילופה / רוזינובסק 129

הר"ר חיים אהרן בצלאל בן הר"ר רפאל הכהן פאול - 129 / הר"ר חיים מנחם מענדל נחמקין - 129

טאלסי 130

הר"ר יעקב בן הר"ר אפרים הלוי אפרימזון - 130 / הר"ר משה יהושע בן הר"ר דוד לייבוויץ - 131 / הר"ר יוסף בן הר"ר יעקב קרצמר - 132 / הר"ר מרדכי בן הר"ר אליעזר ליפמן ליכטנשטיין - 132 / הר"ר יעקב בן הר"ר הלל אריה ליב ליבשיץ (ליבשיטץ) - 133 / הר"ר יצחק אייזיק אליעזר בן הר"ר יהודה ליב הירשוביץ - 133 / הר"ר אברהם שמואל בן הר"ר משה אהרן לבנברג - 134 / הר"ר ישראל משה בן הר"ר אברהם יעקב כלאב (קילוב) - 134 / הר"ר ברוך זעליג הלוי בן הר"ר צבי הירש לוינברג - 136

טוקומס / טוקום 137

הר"ר מרדכי בן הר"ר אליעזר ליפמן ליכטנשטיין - 137 / הר"ר אליעזר ליפמן בן הר"ר מרדכי ליכטנשטיין - 137 / הר"ר יהודא ליב - 138 / הר"ר צבי הירש בן הר"ר אליעזר ליפמן ליכטנשטיין - 138 / הר"ר איסר שולמן - 139 / הר"ר לוי בן הר"ר צבי הירש ליכטנשטיין - 140

דיינים ומוצי"ם:

הר"ר יוסף בן הר"ר זאב וואלף כהנא בלומנפלד - 142 / הר"ר צבי הירש בן הר"ר דוב

בער חריף - 142 / הר"ר אהרן בן הר"ר משולם זלמן - 142 / הר"ר שמואל העשל בן
הר"ר אליעזר ליפמן ליכטנשטיין - 142

144 יאונילגבה / פרידריכשטט / ניירא

הר"ר שמואל בן הר"ר יהודה ליב - 144 / הר"ר אורי ליפמן בן הר"ר שלום הכהן פרידמן
- 144 / הר"ר יהודה ליב בן הר"ר אברהם הכהן כהן (קאהן) - 145 / הר"ר בצלאל מאיר
בן הר"ר משה אהרן הכהן רגינסבורג - 145 / הר"ר ברוך יעקב בן הר"ר יחיאל מיכל
איזראעלסון - 145 / הר"ר יוסף הלל בן הר"ר ישראל ברמן - 146 / הר"ר יעקב בן הר"ר
אברהם הכהן פלקסר - 146 / הר"ר חיים אהרן בצלאל בן הר"ר רפאל הכהן פאול - 148

150 ילגבה / מיטוי / מיטאווא / ליטאווע

הר"ר שמואל בן הר"ר אלקנה תאומים אשכנזי - 150 / הר"ר אפרים זלמן בן הר"ר
אליקום פייביש מסלונים - 151 / הר"ר צבי הירש בן הר"ר דוב בער חריף - 151 / הר"ר
אברהם אבלי בן הר"ר ישראל יפה - 152 / הר"ר דוד יחזקאל בן הר"ר יקותיאל יעקובסון
- 152 / הר"ר ישראל בן הר"ר דוד פרידמן - 152 / הר"ר אליהו בן הר"ר דוד יחזקאל
יעקובסון - 153 / הר"ר מרדכי אורי' בן הר"ר אהרן סמונוב - 154 / הר"ר מנחם מענדל
בן הר"ר ישראל איסר איזראעלסון - 154 / הר"ר משה בן הר"ר רפאל לרנבלט - 155
/ הר"ר יקותיאל בן הר"ר יעקב אפרימזון - 155 / הר"ר ישראל ליב בן הר"ר אליעזר
חיימוביץ - 155 / הר"ר צבי הירש רבינוביץ בן הר"ר יצחק אלחנן ספקטור - 156 / הר"ר
נחמן יהודה אידל בן הר"ר אליעזר ליפמן מרגליות - 157 / הר"ר צבי הירש בן הר"ר
אהרן נורוק - 158 / הר"ר מרדכי בן הר"ר צבי הירש נורוק - 158 / הר"ר לוי בן הר"ר
דובער יונה אווצינסקי - 159 / הר"ר יוסף לויטין - 159

דיינים ומוצי"ם:

הר"ר אפרים יעקב בן הר"ר ישראל יעקובסון - 160 / הר"ר יעקב - 160 / הר"ר משה
בן הר"ר חנוך פייערטאג - 160 / הר"ר יוסף הלוי לעווי - 160 / הר"ר יהודה בן הר"ר
שמואל צבי הערץ ליקנייצקי - 161 / הר"ר שמואל צבי הערץ ליקנייצקי - 161 / הר"ר
שמעון בן הר"ר יצחק הכהן קאהאן - 161

רבנים מטעם הממשלה:

ר' ראובן בן ר' יוסף וואונדערבאר - 163 / ר' שלמה זלמן בן ר' פייטל פוחער (פוכער) -
164 / ר' יוסף בן ר' אליהו סגל (זעגאלל) - 164

166 יעקאבפילס / יאקובשטאט

הר"ר מרדכי בן הר"ר יוסף רפאל שושן עמק [רוזנטל / טלראז] - 166 / הר"ר שמעון בן
הר"ר זרח זרחי - 166 / הר"ר מרדכי בן הר"ר יקותיאל זלמן הלוי - 168 / הר"ר שמואל
גרשוני בן הר"ר משה יהודה ליב - 168 / הר"ר יחזקאל בן הר"ר משה סירקין - 169
/ הר"ר מאיר מארים בן הר"ר משה שאפיט - 169 / הר"ר נחמן יהודה אידל בן הר"ר
אליעזר ליפמן מרגליות - 170 / הר"ר יעקב שפירא - 172 / הר"ר אפרים בן הר"ר גרשון

מענדל סמונוב - 172 / הר"ר ישראל אולער - 172 / הר"ר יוסף בן הר"ר מרדכי שאבעל
- 172 / הר"ר יהודה ליב שאול בן הר"ר רפאל יוסף גינצבורג - 172 / הר"ר יעקב בן
הר"ר אברהם הכהן פלקסר - 174 / הרב יהודה ליב כהן - 174

לודזה / לוצין

175

הר"ר נחמן דוב בער (ליפשיץ) - 175 / הר"ר זאב וואלף בן הר"ר דוב בער אלטשול
(אלטשולר) - 175 / הר"ר דוד ציוני בן הר"ר אליקום געץ - 176 / הר"ר נפתלי בן הר"ר
דוד ציוני - 176 / הר"ר אהרן זעליג בן הר"ר נפתלי ציוני - 177 / הר"ר אליעזר בן הר"ר
שבתי דון יחייא - 178 / הר"ר בן ציון בן הר"ר אליעזר דון יחייא - 180

רבנים מטעם הממשלה:

ר' יהודה ישכר בן ר' אברהם גיטלסון - 183 / ר' יעקב איפפא - 183 / ר' ישראל
(איזידור) בורוביק - 183

ליוואני / ליווהוף

185

הר"ר צבי הירש בן הר"ר נפתלי הערץ מה יפית - 185 / הר"ר נתן בן הר"ר משה לוין
(לעווי) - 186 / הר"ר נתן שלמה - 186 / הר"ר ישראל איסר יעקב בן הר"ר נפתלי הירץ
קלאצקין - 186 / הר"ר בנימין אברהם יעקב (זלמן) טייץ (אשכנזי) בן הר"ר דובער
רבינוביץ - 188

ליעפאיה / ליבוי / ליבאווע

191

הר"ר אברהם בן הר"ר אליהו - 191 / הר"ר ישכר - 191 / הר"ר משה יצחק רעוועל בן
הר"ר משולם זלמן הלוי - 191 / הר"ר צבי הירש בן הר"ר אברהם בורנשטיין - 191 /
הר"ר מנחם מענדל בן הר"ר ישראל איסר איזראעלסון - 192 / הר"ר יוסף בן הר"ר
אליהו הרצנברג - 192 / הר"ר הלל בן הר"ר זאב צבי הכהן קליין - 192 / הר"ר ישראל
זעליג בן הר"ר יהודה ליב הלוי טפליץ - 194 / הר"ר מאיר בן הר"ר דוד אטלס - 194 /
הר"ר יעקב בן הר"ר מרדכי דעניזון - 195 / הר"ר אברהם בן הר"ר יחיאל העליר - 196 /
הר"ר יהודה זקס בן הר"ר מאיר וולפרט - 197 / הר"ר יהודה אידל חיים בן הר"ר צבי
הירש בענגיס - 198 / הר"ר חיים בן הר"ר צבי אברהם וולפרט - 199 / הר"ר ישראל
אריה בן הר"ר יעקב משה ספיר - 200 / הר"ר חיים פישל בן הר"ר דוד שלמה עפשטיין
- 200 / הר"ר יהושע מרדכי בן הר"ר ישראל איסר יעקב קלאצקין - 201 / הר"ר דוב
אריה בן הר"ר ישראל איסר חייט - 202 / הר"ר מנחם מאניש (מנוס) איסר בן הר"ר
אברהם ליב פולונסקי - 203 / הר"ר יעקב בן הר"ר משה יהודא ליב לנדא - 205 / הר"ר
מיכאל יעקב איידלין - 207 / הר"ר אליהו בער טראוב (טרויב) - 208

רבנים מטעם הממשלה:

ד"ר ר' יהודה ליב בן ר' יוסף קנטור - 209 / ד"ר ר' אהרן דוב בער בן הר"ר צבי הירש
נורוק - 209

לימבאז'י / לעמזאל 216

הר"ר מאיר בן הר"ר יוסף מאן - 216 / הרב קאצין (קאצען) - 216 / הר"ר יעקב גרובין
- 217

מאלטה / סילמאלה 218

הר"ר חיים מנחם מענדל נחמקין - 218 / הר"ר יוסף וגנהיים - 218 / הר"ר אהרן שכנא
בן הר"ר שלמה יהודה ליב פלצינסקי - 219 / הר"ר מנחם קושקביץ - 219

מאדונה 220

הר"ר טוביה בורכוביק - 220

נערעטא 221

הר"ר אליעזר בן הר"ר מנחם מענדל מולער - 221

סבילה / שאבילן 222

הר"ר מנחם מענדל בן הר"ר ישראל איסר איזראעלסון - 222 / הר"ר אברהם בן הר"ר
דוד - 222 / הר"ר אליהו בן הר"ר דוד יחזקאל יעקובסון - 223 / הר"ר מרדכי אורי' בן
הר"ר אהרן סמונוב - 223 / הר"ר דוב בער זאב וואלף בן הר"ר חיים ליבשיץ (ליבשיטץ)
- 223 / הר"ר צבי הירש בן הר"ר אברהם משה ראלבא - 225 / הר"ר מאיר בן הר"ר
אלחנן ברלין (שחור) - 226 / הר"ר שלום צבי בן הר"ר אברהם יהושע טאביאס - 227
/ הר"ר אלחנן הכהן קאהן (כץ) - 228 / הר"ר בנימין יונתן בן הר"ר אלחנן כהן - 228
הר"ר יצחק בן הר"ר אברהם נחמן סגל - 228

סובאטה 230

הר"ר אליהו שמואל בן הר"ר מרדכי אריה ליב יפה - 230 / הר"ר משה - 230 / הר"ר
משה בן הר"ר מרדכי רבינוביץ - 230 / הר"ר בנימין אברהם יעקב (זלמן) טייץ (אשכנזי)
בן הר"ר דובער רבינוביץ - 231 / הר"ר יעקב בן הר"ר אליהו דוד עפשטיין - 231 / הר"ר
צבי הירש הערצקאוויץ - 233

סילנה / בורובקה 234

הר"ר משה חיים מבאצייקעוו - 234 / הר"ר אלחנן מבאראווקע - 234 / הר"ר אברהם
זלמן בן הר"ר משה הכהן זרדין - 234 / הר"ר קלמן צבי בן הר"ר אריה ליב פורת - 235
/ הר"ר אליעזר בן הר"ר ברוך גולובצ'ינר - 235

סלדוס / פרויענבורג

236

הר"ר יצחק יהודה בן הר"ר משה הירשזון - 236 / הר"ר אברהם שמואל בן הר"ר נפתלי דוביצקי - 236 / הר"ר אליעזר בן הר"ר שרגא יצחק הכהן פינקוביץ - 237 / הר"ר משה שלום בן הר"ר שלמה איסר סטול - 237 / הר"ר דוד בן הר"ר משה שלום סטול - 237 / הר"ר מנחם מענדיל בן הר"ר משה בנדט ערליך - 237

סלוקה

239

הר"ר איסר שולמן - 239 / הר"ר יוסף וגנהיים - 239

סמילטנה

240

הר"ר אליעזר בן הר"ר שרגא יצחק הכהן פינקוביץ - 240 / הר"ר ליפמן לבנשטם - 241 / הר"ר ברוך בן הר"ר בן ציון דון יחיא (דונחין) - 241

סקייטסקלנה / שימברג

242

הר"ר מרדכי בן הר"ר יקותיאל זלמן הלוי - 242 / הר"ר יעקב בן הר"ר יהודה צבי כ"ץ רובין - 242 / הר"ר העשל בהר"ר מרדכי רבינר - 243 / הר"ר אליהו בן הר"ר צבי רובינשטיין - 243 / הר"ר נפתלי הירץ בן הר"ר נתן קלאצקין - 243 / הר"ר נפתלי אליעזר בן הר"ר משה בוימן - 244 / הר"ר בנימין ביינוש בן הר"ר צבי הירש רבינר - 245 / הר"ר אברהם אפרים בן הר"ר יעקב דוד רוזינג - 246 / הר"ר משה בן הר"ר דוב שטרן - 249

פוילוסטה / פאולשהאפען

251

הר"ר אליעזר זאב בן הר"ר אברהם צבי שיץ - 251 / הר"ר אברהם בן הרב אליעזר זאב שיץ - 251

פולעשינא / שקאונע

252

הר"ר מרדכי וולף סגל - 252

פילטנה

253

הר"ר אליהו בן הר"ר מאיר - 253 / הר"ר שמעון בן הר"ר אליהו - 253 / הר"ר אליהו בן הר"ר יוסף הרצנברג - 253 / הר"ר ראובן יהושע זעליג אשכנזי בן הר"ר לייב - 254 / הר"ר דובער בן הר"ר צבי הירש דימאנט - 254 / הר"ר יוסף בן הר"ר אליהו הרצנברג - 255 / הר"ר מנחם מענדל בן הר"ר ישראל איסר איזראעלסון - 255 / הר"ר יוסף יהודה בן הר"ר משה הכהן ברנשטיין - 256 / הר"ר ישראל בן הר"ר משה ליטווין - 256

הר"ר אברהם - 258 / הר"ר נפתלי הערץ מה יפית - 258 / הר"ר ישראל אברהם בן הר"ר
נפתלי הערץ מה יפית - 258 / הר"ר משה דוד בן הר"ר אליעזר יעקב הכהן גרודסקי -
259 / הר"ר אברהם שרגא פייביש וייסבורד - 259 / הר"ר אברהם יעקב כלאב (קילוב)
/ הר"ר אריה ליב בן הר"ר שלום הכהן שפיץ - 261

צעסיס / ווענדען

262

הרב יוסלביץ' - 262 / הר"ר בנימין מנחם בן הר"ר זבולון שוורצמן - 262 / הר"ר בנימין
אליהו בן הר"ר אלימלך פיילעט רמיגולסקי - 262 / הר"ר שלמה זלמן מוריין - 263 /
הר"ר אברהם אריה ליב בן הר"ר בן ציון לוויס - 263 / הר"ר אליעזר בן הר"ר יוסף
קאץ - 263

קאונטה

265

הרב שלמה אורבך - 265

קריסבה / קורסובקע

266

הר"ר וואלף בן הר"ר דוד ציוני - 266 / הר"ר ישעיהו אליהו בן הר"ר בנימין תדיר
(טוודר) - 266 / הר"ר יעקב בן הר"ר אברהם וויידון - 266 / הר"ר דוב אריה בן הר"ר
נחום אולשבנג - 267

קולדיגא / גולדינגן

268

הר"ר יהודה ישראל איזראעלסון - 268 / הר"ר אהרן בן הר"ר אלחנן עלקאן - 268 /
הר"ר זאב וואלף ליפקין בן הר"ר אריה ליב - 268 / הר"ר מנחם מענדל בן הר"ר ישראל
איסר איזראעלסון - 269 / הר"ר משה יצחק הלוי רעוועל בן הר"ר משולם זלמן - 269
/ הר"ר שלום בן הר"ר יהושע רבינוביץ - 269 / הר"ר שניאור זלמן בן הר"ר אברהם
הירשוביץ - 270 / הר"ר דובער בן הר"ר ישראל נוחימובסקי - 272 / הר"ר אברהם
שמואל בן הר"ר נפתלי דוביצקי - 272 / הר"ר אליקים (אליקום) צבי הרצפלד - 272 /
הר"ר צבי הירש בן הר"ר אברהם יצחק וואלין - 272 / הר"ר שלמה זלמן בן הר"ר מרדכי
מארקווע - 275

קנדבה / קאנדוי

276

הר"ר יצחק היימנסון - 276 / הר"ר מאיר זימנסון - 276 / הר"ר מרדכי שטרן - 276
/ הר"ר מרדכי בן הר"ר אליעזר ליפמן ליכטנשטיין - 276 / הר"ר ברוך יעקב בן הר"ר
יחיאל מיכל איזראעלסון - 277 / הר"ר יעקב בן הר"ר אליעזר ליפמן ליכטנשטיין - 277
/ הר"ר מנחם מענדל דובער בן הר"ר לוי יצחק ז"ק - 277 / הר"ר אהרן בן הר"ר אריה
נורוק - 277

הר"ר משה בן הר"ר גרשון מענדיל זיו - 279 / הר"ר יעקב בן הר"ר אשר הכהן רבינוביץ
 - 279 / הר"ר אברהם בן הר"ר אליעזר ליפמן ליכטשטיין - 280 / הר"ר אברהם בן הר"ר
 דוד - 281 / הר"ר אברהם אליהו גורדון - 281 / הר"ר אביגדור בן הר"ר הלל ריבלין -
 282 / הר"ר שלמה אברהם בן הר"ר יצחק אנושיסקי - 282 / הר"ר שלמה זלמן בן הר"ר
 יצחק אייזיק פינסקר - 282 / הר"ר צבי הירש ליפמן בן הר"ר שמעון ליב סלמנוב - 283
 / הר"ר שמעון בן הר"ר דוד שאנין (סאנין) - 284 / הר"ר דוד צבי הירש בן הר"ר ברוך
 זוטניק פיש - 284 / הר"ר נחמן יהודה אידל בן הר"ר אליעזר ליפמן מרגליות - 286
 / הר"ר בנימין מנחם בן הר"ר זבולון שוורצמן - 286 / הר"ר משה בן הר"ר אריה צבי
 זילברבלט - 288 / הר"ר צבי הירש בן הר"ר נפתלי הערץ מה יפית - 289 / הר"ר חיים
 פישל בן הר"ר אליעזר שמחה רבינוביץ - 289 / הר"ר ראובן שמעון בן הר"ר יוסף הלוי
 לוי - 289 / הר"ר יצחק בן הר"ר שמואל מנחם מענדל גברטין - 290

קרוסלבה / קריסלאווע

293

הר"ר זלמן חריף - 293 / הר"ר שמשון בן הר"ר מרדכי - 293 / הר"ר שמואל בן הר"ר
 יצחק אייזיק - 293 / הר"ר שלמה זלמן בן הר"ר שמואל כ"ץ - 294 / הר"ר יוסף בן הר"ר
 אברהם - 294 / הר"ר יצחק בן הר"ר נפתלי ציוני - 295 / הר"ר שלמה זלמן בן הר"ר
 הלל פאפירין - 295 / הר"ר יוסף בן הר"ר שלמה זלמן רבינסון - 295 / הר"ר מרדכי בן
 הר"ר נפתלי הירץ שלמן (שולמן) - 296 / הר"ר אברהם יוסף בן הר"ר אהרן זעליג לוריא
 - 296 / הר"ר משה שוב - 296 / הר"ר יעקב קאפיל בן הר"ר זעליג קליאצקין - 297 /
 ר' אהרן משה חדקל - 298

רוגאי

299

הר"ר יצחק קגן - 299

רזקנא / רעז'יצא

300

הר"ר יונה בן הר"ר יהודא מן - 300 / הר"ר אהרן עזריאל בן הר"ר אברהם יצחק יאפעט
 - 301 / הר"ר יצחק בן הר"ר נפתלי ציוני - 301 / הר"ר דוד צבי בהר"ר יצחק ציוני - 303
 / הר"ר ישראל בן הר"ר שמעון יהודה ליב דושוביץ - 303 / הר"ר אהרן יהודה בן הר"ר א
 ליב שולמן - 306 / הר"ר ליב פערל - 307 / הר"ר חיים בן הר"ר ברוך לובוצקי - 307 /
 הר"ר משה שקרוטה (סקארוטא / סקארוטע) - 310 / הר"ר חיים בן הר"ר יוסף שכנוביץ
 - 310 / הר"ר ישראל שאול יאפין - 312

רבנים מטעם הממשלה:

ר' יהודה ישכר גיטעלסאהן - 314 / ר' יעקב פולק (פוליאק) - 314

הר"ר משה בן הר"ר יחזקאל מ"ץ - 315 / הר"ר אהרן בן הר"ר אלחנן עלקאן - 315 / הר"ר יעקב אליהו בן הר"ר אביגדור ריבלין - 316 / הר"ר משה בן הר"ר יהושע אייזיק שפירא - 318 / הר"ר ראובן יצחק בהר"ר יקותיאל זיסל איליאן - 319 / הר"ר שלמה דוב בן הר"ר גדליהו הכהן שפרינץ - 319 / הר"ר יום טוב ליפמן בן הר"ר בן ציון וינברג - 321 / הר"ר אפרים בן הר"ר אברהם דוב גבאי - 321 / הר"ר שלום מנחם מענדל בן הר"ר יצחק אווין - 322 / הר"ר מנחם מענדל דובער בן הר"ר לוי יצחק ז"ק - 324 / הר"ר ישראל משה בן הר"ר אברהם יעקב כלאב (קילוב / קילאו) - 327 / הר"ר רפאל בן הר"ר שניאור זלמן חיים הכהן קאהאן - 328 / הר"ר יואל בן הר"ר שמעון ברנצ'יק - 330 / הר"ר ברוך אליעזר בן הר"ר מנחם מענדל לוריא - 331 / הר"ר ברוך נפתלי הערץ סוסנוביק - 332 / הר"ר שלמה מנחם מענדל פרידמן (ראם) בן הר"ר משה יפה - 333 / הר"ר חיים זאב בן הר"ר אשר שמואל חרש - 333 / הר"ר יהודה ליב בן הר"ר שניאור שניאורסון - 334 / הר"ר מרדכי בן הר"ר אברהם אבא ליב זלבוויץ - 335 / הר"ר בנימין מרדכי בלאך - 337 / הר"ר נתן נטע בן הר"ר ברוך אפריימוביץ' - 337

רבנים מטעם הממשלה:

ד"ר אברהם הלוי ניימן - 339 / ד"ר רייכמן - 339 / ר' אהרן אליהו ב"ר אריה ליב פומפיאנסקי - 339 / ד"ר אברהם אבלי בן ר' אהרן בן ציון ערליך - 340 / ר' שלמה זלמן בן ר' פייטל פוחער (פוכער) - 340 / ד"ר מיכעלזאהן - 341 / ד"ר ר' יהודה ליב ב"ר יוסף קנטור (קאנטור) - 341

רייביני / ריבינישקי

363

הר"ר וואלף ציוני - 363 / הר"ר מנחם מענדיל בן הר"ר בנימין הוטנר - 363 / הר"ר יהודה ליב שלום בן הר"ר מאיר זלמן זינובר - 363 / הר"ר יעקב דוב בן הר"ר אברהם רפפורט - 364 / הר"ר שמעון יעקב - 365 / הר"ר אברהם בן הר"ר יונה הירשוביץ - 365 / הר"ר יעקב בן הר"ר רפאל שפירא - 366 / הר"ר אליעזר זאב וואלף בן הר"ר משה נתן לופט - 366 / הר"ר בנימין אברהם יעקב (זלמן) טייץ (אשכנזי) בן הר"ר דובער רבינוביץ - 367 / הר"ר אליעזר זאב בן הר"ר אברהם צבי שיץ - 367

מפתח מקומות

376

מפתח שמות

389